

16. *Matyushkin A. M. Problemnye situatsii v myshlenii i obuchenii / A. M. Matyushkin. – M. : Pedagogika, 1972. – 208 s.*

ДЕРЕВ'ЯНКО Е. В. Мотивация профессионального самоусовершенствования будущего инженера-механика.

В статье определена сущность мотивации профессионального самоусовершенствования будущего инженера-механика как составляющей его готовности к профессиональной деятельности, предоставлены условия для ее развития. Выделены направления эффективного воздействия на процесс развития мотивации профессионального самоусовершенствования будущих специалистов технических специальностей.

Ключевые слова: будущие инженеры-механики, профессиональная деятельность, мотивация, профессиональное самоусовершенствование.

DEREV'YANKO H. V. Motivation of professional self-perfection of future engineer of mechanic.

In the article the nature of future mechanical engineer's professional self-cultivation is determined as his readiness component, the conditions for his development are provided. The directions of effectively impacts on the process of the motivation of future technical specialties' development in their professional self-cultivation are emitted.

Keywords: future mechanical engineer, professional occupation, motivation, professional self-cultivation.

УДК 378.146

Дибкова Л. М.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Стаття присвячена питанню застосування системного підходу у педагогічних дослідженнях. Акцентується, що розгляд об'єкта як системи дозволяє виявити його внутрішні і зовнішні взаємозв'язки, проаналізувати компоненти даної системи із урахуванням їх місця і функцій. Доведено необхідність застосування системного підходу при проведенні оцінювання результатів навчальної діяльності студентів ВНЗ.

Ключові слова: взаємозв'язок компонентів, навчальні результати, оцінювання, система, системний підхід.

Застосування системного підходу у дослідженнях педагогічних питань спричинено широким спектром проблем, розв'язання яких ґрунтується на аналізі впливу тих чи інших чинників на загальний результат. Основною концепцією системного підходу до організації і управління як процесу є взаємозв'язок частин чи підсистем, функціонування яких підпорядковані головній меті. Таким чином, методологічне значення застосування системного підходу в різних науках і, зокрема, в педагогіці полягає в тому,

що він дає можливість виявити взаємозв'язок і взаємозалежність компонентів об'єкта, що вивчається; структурувати та дослідити зв'язки між ними; урахувати складні залежності всередині системи, а також системи з зовнішнім середовищем; розробити практичні рекомендації з оптимізації функціонування досліджуваного об'єкта.

Становлення і розвиток системного підходу, як методологічного засобу пізнання складних об'єктів, здійснили такі вчені як Л. Берталанфі, І. Блауберг, В. Садовський, У. Ешбі, Е. Юдін. Проблему цілого, цілісності, системи досліджували Г. Гегель, І. Кант, А. Богданов та багато інших видатних представників філософської думки. Вагомий внесок у розвиток теорії та практики, аналіз використання системних методів, особливості їх впровадження, зокрема, в професійній педагогіці, досліджували П. Анохин, В. Анфілатов, В. Беспалько, В. Болотов, Б. Гершунський, С. Гончаренко, В. Лутай, І. Підласий та ін. Використання системного підходу у дослідженнях проблем діяльності педагогічних систем розглядали В. Биков, Б. Вульффов, В. Жигальов, Т. Ільїна, Н. Кузьміна, В. Кушнір, І. Малафіїк, А. Маркова, А. Момот, Н. Морзе, Н. Островерхова, А. Суббето, Т. Шамова та багато інших.

Системний підхід застосовується при вирішенні завдань за принципом “від загального до часткового”, тобто розподілом об'єкта дослідження (систем) на підсистеми й елементи, встановленням реальних і прогнозованих зв'язків. При цьому специфічність складного об'єкту не обмежується лише особливостями структурних компонентів, а полягає, насамперед, у характері взаємодії між цими компонентами. Таким чином, у процесі аналізу з'ясовуються не лише причини того чи іншого явища, але й вплив цих зв'язків на кінцевий результат.

Як зазначає В. Н. Гладунський: “Системний підхід, як спосіб теоретичного і практичного дослідження, за якого кожний об'єкт розглядається як система, передбачає, з одного боку, виявлення структури, а з другого – розкриття цілісності системи” [4, с. 60].

Мета статті. При проведенні оцінювання рівня професійної підготовки майбутнього фахівця, необхідно оцінювати не тільки рівень знань, вмінь та навичок студентів, але й врахувати та оцінити вплив і інших компонентів педагогічної системи таких, як професійна компетентність викладачів, стан матеріально-технічного забезпечення аудиторного фонду, якість навчально-методичного забезпечення тощо. Не можна виокремити лише частину (наприклад, оцінку за засвоєння тієї чи іншої дисципліни, яку отримав студент) із цілого, що складається із різних підсистем, результат функціонування яких впливає на навчальні результати.

Таким чином, аналіз впливу і взаємозв'язку компонентів педагогічної системи на навчальні результати студентів потребує подальшого дослідження, що і визначило мету нашої статті.

У сучасній теорії пізнання поняття “система” є

загальнометодологічним. Воно визначається як множина взаємопов'язаних елементів, які утворюють цілісність, що має інтегральні властивості і закономірності. Системний підхід припускає виділення цілого, структури, елементів виходячи із заданого кінцевого результату, досягненню якого і підпорядковано функціонування системи. У контексті цього твердження, Е. Юдін акцентує: "Цілком ясно, що, коли ми говоримо "частина", маємо на увазі "частина цілого", а під "цілим" розуміємо "ціле, що складається із частин". Ціле і частини взаємопов'язані, частина цілого не є цілим, а ціле, що складається із частин, не є жодною із своїх частин" [13, с. 197].

А. Момот, аналізуючи проблеми управління якістю у вищій школі, наголошує на врахування впливу окремих чинників на загальний результат навчальної діяльності і зазначає, що "освіта потребує єдиної системи управління якістю, яку повинен мати кожен ВНЗ. Така система неможлива без сучасної, комплексної оцінки як якості освіти в цілому, так і її складових окремо, яку можна розглядати як гарантію забезпечення якості і досягнення запланованих цілей" [10, с. 26].

Досліджуючи *теоретико-методичні* основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу, автори монографії визначають навчальний заклад як "системний об'єкт, функціонування якого визначається множинністю внутрішніх і зовнішніх чинників, а саме: специфікою загальної структури навчального закладу та окремих підрозділів, цільовим призначенням діяльності суб'єктів управління, їх індивідуальних і ділових якостей, підвищенням кваліфікації, узгодженістю управлінських дій, дотриманням єдиних принципів управління тощо" [12, с. 151].

Розглядаючи суть і зміст педагогічного процесу як системи, необхідно зазначити, що це – спільна і узгоджена діяльність організаторів навчального процесу, викладачів та студентів для виконання цілей і задач, скерованих на досягнення позитивних результатів через професійний і особистісний розвиток як студентів, так і викладачів. А з позиції системного підходу – управління педагогічним процесом як цілісним об'єктом відбувається із урахуванням всіх чинників впливу на кінцевий результат всіх взаємозв'язків. В. А. Кушнір зазначає, що "системний підхід як методологія пізнання спонукає до розуміння необхідності простору досліджень, а саме – виходу в простір міжпредметних та надпредметних, тобто методологічних знань. При вивченні педагогічного процесу системний аналіз і моделювання стали одними з основних методів його пізнання і перетворення складної реальності, системне моделювання перетворюється у дієвий метод дослідження педагогічної реальності" [8, с. 32].

Таким чином, розгляд об'єкта як системи дозволяє виявити його внутрішні і зовнішні взаємозв'язки, проаналізувати компоненти даної системи із урахуванням їх місця і функцій всередині цілого на основі

принципів системного підходу. При застосуванні системного підходу в педагогічних дослідженнях ґрунтуються на таких основних положеннях:

- процес прийняття рішень повинен починатися з виявлення і чіткого формулювання конкретних цілей;
- проблема розглядається як ціле, як єдина система, аналізуються наслідки і взаємозв'язки кожного окремого рішення;
- цілі окремих підсистем не повинні вступати в конфлікт із цілями всієї системи;
- здійснюється виявлення в об'єкті різноякісних зв'язків і їхньої взаємодії та ін.;
- система виступає як цілісність по відношенню до зовнішнього середовища;
- ціле не є сумою складових його компонентів; тому аналіз результативності системного об'єкту відбувається через розкриття взаємозв'язків і взаємовпливів між цими компонентами;
- відбувається аналіз взаємодії досліджуваного об'єкта із оточуючим середовищем;
- властивості окремих компонентів системи не є властивостями системи;
- всі компоненти системи пов'язані складними зв'язками і взаємодіями; важливо виокремити найбільш суттєві, системоутворюючі зв'язки;
- сукупність елементів системи дає уявлення про її структуру та організацію через визначену взаємозалежність та підпорядкованість;
- реалізація дієвого зворотного зв'язку між окремими компонентами і системою в цілому дає змогу вчасно отримувати інформацію про досягнення чи недосягнення запланованого результату, яку використовують для порівняння фактичного стану із заданим (запланованим).

Педагогічний процес складається з визначених компонентів, між якими існують різні зв'язки. При цьому залишаються відкритими питання про сутність цілісності педагогічного процесу чи іншого педагогічного явища; характер зв'язків між складниками педагогічного процесу і, насамперед, про характер взаємозв'язків між особистостями. В. А. Кушнір акцентує, що "розкрити сутність складності педагогічного процесу означає дати ключ до розуміння його структури, організації, функціонування, розвитку. Складність педагогічного процесу обов'язково явно чи неявно присутня в дослідженнях процесів вимірювання, формалізації, моделюванні, діагностиці, прогнозуванні, управлінні" [8, с. 21].

Т. О. Ільїна визначає систему як "виділену на основі певних ознак упорядковану множину взаємопов'язаних елементів, які об'єднані загальною метою функціонування та єдністю управління і виступають у взаємодії із середовищем як цілісна єдність" [6, с. 16].

П. К. Анохин у своєму визначенні акцентує на важливості отримання

запланованого результату: “Системою можна назвати лише такий комплекс вибірково залучених компонентів, у яких взаємодія і взаємовідношення набувають характер взаємодії компонентів для отримання сфокусованого результату” [1, с. 9].

Система – це не лише набір компонентів, і не тільки він визначає властивості системи. Важливим атрибутом системи є її внутрішня структура, що складається із компонентів, які взаємодіють і взаємозалежні один від одного. Отже, ціле і частини нерозривні, ціле і частини відображаються одне в одному. Не існує абстрактних частин, усяка частина завжди виражає властивості конкретного цілого. Але й ціле не може існувати чи бути поза частинами. І. Малафіїк акцентує, що “особливістю цілісних систем є те, що внаслідок взаємодії частин у системі виникає інтегративна властивість, якої не має жодна з її частин. Крім того, ціле, тобто система, своєю інтегративною властивістю діє на кожную свою частину, змінюючи її відповідно до своїх особливостей” [9, с. 34].

Такий висновок співпадає із висловлюванням Е. Юдіна: “Система вважається настільки повною, наскільки її частини взаємопов’язані, тобто наскільки важко знайти відносно незалежні підсистеми” [13, с. 198].

Таким чином, структура – це внутрішня форма системи, образно кажучи її “будова”. Її не можна, як це нерідко роблять, зводити лише до складу системи, набору компонентів. Слід підкреслити багатоструктурність будь-якої системи. Аналогічної думки і Н. В. Кузьміна, яка визначає педагогічну систему як “множину взаємопов’язаних структурних і функціональних компонентів, за допомогою яких досягаються цілі навчання й виховання підростаючого покоління і дорослих” [7, с. 10].

Обґрунтовуючи системний підхід у педагогіці, В. П. Беспалько зазначає: “Будь-який процес, що протікає у певних умовах, у сукупності з цими умовами є системним. У системах вирізняють елементи – об’єкти і їх взаємодію, тобто структури і функції. Системи, у яких здійснюються педагогічні процеси, називаються педагогічними системами” [2, с. 26].

На важливості використання системного підходу вказує і Т. Б. Поясок: “Оптимізація процесу навчання можлива лише через вивчення закономірностей і удосконалення структури дидактичної системи. Застосування системного підходу в дослідженні створює можливості для виявлення взаємозв’язків і взаємозалежностей складових педагогічного процесу, їх структурування, оптимізації, організації і регуляції” [11, с. 67].

Визначаючи навчально-виховну систему у вищому навчальному закладі як велику, складну, відкриту, динамічну, організація якої обумовлена цілями і завданнями професійної підготовки, Б. Гершунський виділяє такі інтегративні ознаки:

- цілеспрямованість і керованість, тобто наявність загальної мети і загального призначення, що задається і коректується суспільством;
- складна ієрархічна структура організації, що передбачає узгодження

централізованого управління з автономністю підсистем, елементів;

- емерджентність системи (наявність інтегративних властивостей, що не виводяться із відомих властивостей окремих елементів системи);
- багатокритеріальність; множина зв'язків між елементами на одному рівні і між рівнями ієрархії;
- складні взаємозв'язки між динамічними (змінними) параметрами;
- наявність множини внутрішніх і зовнішніх інформаційних зв'язків між підсистемами і елементами системи;
- багаторазовість зміни складу і переходу від одного стану до іншого;
- наявність зовнішніх і внутрішніх збурювальних факторів, конкуруючих сторін, імовірність виникнення конфліктних ситуацій [3, с. 105].

На основі перерахованих вище ознак Б. Гершунський доводить, що дана система диференціюється на підсистеми і окремі системи різних рангів складності і упорядкованості. При цьому підсистеми взаємопов'язані, їх компоненти узгоджені і чітко взаємодіють між собою, що спричиняє кардинальні зміни.

Таким чином, поняття “система” визначається через наявність елементів і взаємодії між ними. “Система” вказує на структуру і функціональну спрямованість елементів. За характером зв'язки між елементами системи різні: вони можуть виражати відношення, взаємодію або функціональну спрямованість.

Педагогічні системи характеризуються: наявністю сукупності взаємопов'язаних елементів (підсистем), цілісність, ієрархічна підпорядкованість елементів системи, зв'язок системи з зовнішнім середовищем, наявність мети функціонування елементів системи. Структуру системи зумовлює сукупність і характер зв'язків між елементами (підсистемами), які забезпечують збереження її основних властивостей.

Враховуючи складність систем, їх багатозадачність, множинність зв'язків між компонентами, можна стверджувати, що їх класифікація відбувається за різними критеріями, внаслідок якої виокремлюються підсистеми. Отже, підсистема – це виділена за певною ознакою частина системи, що має характерні риси. Вона взаємопов'язана з іншими частинами системи, які, у свою чергу, можна розглядати як самостійні системи. Функціональна цілісність обумовлює відносну самостійність, автономність окремих підсистем в рамках ієрархічної структури. Ця автономність у відомому сенсі немінуча, як немінуче те, що будь-який об'єкт володіє цілісними характеристиками, деякою власною поведінкою.

Охарактеризуємо критерії, за якими виокремлюються підсистеми.

1. Результат їх функціонування впливає на досягнення кінцевих результатів системи.

2. Елементи, що складають підсистеми, мають структурну автономність.

3. Підсистеми мають певні ознаки, що чітко виявляють необхідний

функціональний зв'язок між ними і з системою в цілому.

4. Підсистеми пов'язані з іншими компонентами системи і відображають наявність взаємних зв'язків, встановлених для окремих елементів системи через її підсистеми з навколишнім середовищем.

Підсистема формується з елементів і є частиною підсистем. Елемент завжди є структуроутворюючою частиною якої-небудь системи. Елемент має одну чи кілька властивостей, і кожна із них буде використана в системі або буде потенційною для функціонального використання. Кожна з властивостей елемента може бути умовою для входження його в систему, в якій вона проявиться. Властивості елементів визначають їх місце у внутрішній організації системи, у той же час існує структурна автономність кожного елемента. Водночас, елементи функціонують і розвиваються в рамках системи та перебувають у певній ієрархічній залежності, і тому їх властивості підпорядковані властивостям системи в цілому змінюючись у процесі розвитку чи під керуючим впливом. Конкретну форму існування елементів як частини визначають цілі функціонування всієї системи, досягнення яких можливе лише за умови гармонічної взаємодії всіх її елементів, незважаючи на те що кожен з них має власну функцію та призначення у реалізації цілей системи. Ефективність взаємодії компонентів системи підвищується при збільшенні упорядкованості та організованості взаємозв'язків елементів.

Кожен компонент, що включається в систему, має власні властивості. Від їх набору та сили зв'язку залежить, який вплив даний компонент буде мати на загальний результат функціонування системи. Наприклад, слабкий рівень методичного забезпечення навчальної дисципліни суттєво впливає на результати навчальної діяльності студентів.

Важливою характеристикою системи є її рівень цілісності, який залежить від чіткості встановлення цілей функціонування, набору компонентів, якості кожного компоненту та сили зв'язків як між кожним із них і цілим загалом. Забезпечення якості освіти – це процес, цілісність якого обумовлена інтегративним характером взаємодії усіх компонентів на базі узгодженості цілей суб'єктів освітнього процесу для досягнення конкурентоздатності майбутнього фахівця. Таким чином, "існує необхідність розробки такої системи оцінювання, яка окрема частина у загальній структурі управління якістю освіти у ВНЗ, дає змогу виявляти стан та перспективи розвитку усіх взаємопов'язаних компонентів" [5, с. 12].

Адекватно розроблена та науково-обґрунтована система оцінювання навчальних результатів створює передумови для підвищення якості освіти на базі врахування результатів функціонування всіх компонентів навчального процесу. Показники, що впливають на якість навчальної діяльності студентів, можна представити у вигляді підсистем, результатом функціонування яких є:

– оцінка рівня професійної компетентності суб'єктів освітнього процесу

(організаторів, викладачів, навчально-методичний персоналу);

– оцінка змісту навчального матеріалу (навчальні програми; методичні розробки; форми, методи та критерії проведення оцінювання поточних та підсумкових навчальних результатів тощо);

– оцінка організаційно-педагогічних умов, які впливають на ефективність проведення оцінювання навчальних результатів (розробка уніфікованих стандартів проведення контрольних заходів та вимірювальних технік; форми представлення інформації проведених контрольних заходів тощо);

– оцінка рівня матеріально-технічного забезпечення навчального процесу (достатня кількість стан комп'ютерних класів, ресурси бібліотеки, технічний рівень оснащення аудиторного фонду тощо);

– початковий рівень підготовки студентів та ін.

Необхідно зазначити, що кожна виділена нами підсистема, у свою чергу, має компоненти, які впливають на результат дії цієї підсистеми. Наприклад, рівень професійної компетентності суб'єктів освітнього процесу включає оцінку професійної компетентності викладачів. Така оцінка відображає аналіз рівня таких характеристик викладача як: психолого-педагогічна компетентність, освіта, стаж практичної роботи за фахом, науково-дослідна робота, якість розробки навчально-методичної підтримки навчального процесу та ін.

Таким чином, система оцінювання, яка ґрунтується на загальній меті – формування професійної компетентності майбутнього фахівця через надання якісних освітніх послуг, має враховувати вплив різних чинників навчального процесу. Якщо ж за основу процесу оцінювання навчальних результатів покладені лише деякі з них (як правило – навчальна діяльність студентів) це призводить до деформації і викривлення загального результату. Детальний і якісний аналіз, розробка науково-обґрунтованої системи показників, які відображують функціонування то чи іншого компоненту, дає змогу проводити аналіз, виявляти недоліки та вчасно їх корегувати.

Використана література:

1. Анохин П. К. Философские аспекты теории функциональных систем: избранные труды / П. К. Анохин. – М. : Наука, 1978. – 400 с.
2. Беспалько В. П. Основы теории педагогических систем / В. П. Беспалько. – Воронеж : Изд-во Воронеж.ун-та, 1977. – 304 с.
3. Гершунський Б. С. Философия образования / Б. С. Гершунський. – М. : Моск. психолого-социальный инст., Флинта, 1998. – 432 с.
4. Гладунський В. Н. Системний підхід до розроблення і прийняття управлінського рішення (логіко-педагогічні аспекти) : монографія / В. Н. Гладунський. – К. : УБС НБХ, 2011. – 207 с.
5. Жигальов Б. А. Система оценки качества профессионального образования в лингвистическом вузе : автореф. дис. ... д-ра пед. н.: 13.00.08 / Б. А. Жигальов. – Шуя, 2012. – 41 с.
6. Ильина Т. А. Структурно-системный подход к организации обучения /Т. А. Ильина. – М. : Знание, 1972. – 88 с.

7. Кузьміна Н. В. Понятіе “педагогическая система” и критерии системного педагогического исследования / Н. В. Кузьміна. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1980. – 210 с.
8. Кушнір В. А. Теоретико-методологічні основи системного аналізу педагогічного процесу вищої школи : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / В. А. Кушнір. – Кіровоград, 2001. – 482 с.
9. Малафійк І. В. Теорія та методика формування системності знань у старшокласників : автореф. дис. ... д-ра пед. н.: 13.00.09 / І. В. Малафійк. – Київ, 2007. – 47 с.
10. Момот А. І. Модернизация модели системы управления качеством высшего образования Украины : монография / Е. В. Мирошниченко, И. П. Навка и др. – Донецк : Изд-во “Ноулидж” (донецкое отделение), 2012. – 178 с.
11. Поясок Т. Б. Система застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів : монографія / за заг. ред. С. О. Сисоєвої ; МОН України ; АПН України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2009. – 348 с.
12. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу : монографія / Г. В. Єльнікова, В. І. Куценко, В. І. Маслов та ін. ; за заг. ред. Г. В. Єльнікової. – К. : УМО, Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
13. Юдин Э. Г. Методология науки. Системность. Деятельность. / Э. Г. Юдин. – М. : Эдиториано УРСС, 1997. – 442 с.

References :

1. Anokhin P. K. Filosofskie aspekty teorii funktsionalnykh sistem : izbrannyye trudy / P. K. Anokhin. – M. : Nauka, 1978. – 400 s.
2. Bepalko V. P. Osnovy teorii pedagogicheskikh sistem / V. P. Bepalko. – Voronezh : Izd-vo Voronezh. un-ta, 1977. – 304 s.
3. Gershunskiy B. S. Filosofiya obrazovaniya / B. S. Gershunskiy. – M. : Mosk. psikhologo-sotsialnyy inst., Flinta, 1998. – 432 s.
4. Hladunskiy V. N. Systemnyi pidkhid do rozroblennia i pryiniattia upravlinskoho rishennia (lohiko-pedahohichni aspekty) : monohrafiia / V. N. Hladunskiy. – K. : UBS NBKh, 2011. – 207 s.
5. Zhigalov B. A. Sistema otsenki kachestva professionalnogo obrazovaniya v lingvisticheskom vuze : avtoref. dis. ... d-ra ped. n.: 13.00.08 / B. A. Zhigalov. – Shuya, 2012. – 41 s.
6. Ilina T. A. Strukturno-sistemnyy pokhod k organizatsii obucheniya / T. A. Ilina. – M. : Znanie, 1972. – 88 s.
7. Kuzmina N. V. Ponyatie “pedagogicheskaya sistema” i kriterii sistemnogo pedagogicheskogo issledovaniya / N. V. Kuzmina. – L. : Izd-vo LGU, 1980. – 210 s.
8. Kushnir V. A. Teoretyko-metodolohichni osnovy systemnoho analizu pedahohichnoho protsesu vyshchoi shkoly : dys. ... doktora ped. nauk : 13.00.04 / V. A. Kushnir. – Kirovohrad, 2001. – 482 s.
9. Malafiiik I. V. Teoriia ta metodyka formuvannia systemnosti znan u starshoklasnykiv : avtoref. dys. ... d-ra ped. n.: 13.00.09 / I. V. Malafiiik. – Kyiv, 2007. – 47 s.
10. Momot A. I. Modernizatsiya modeli sistemy upravleniya kachestvom vysshego obrazovaniya Ukrainy : monografiya / Ye. V. Miroshnichenko, I. P. Navka i dr. – Donetsk : Izd-vo “Noulidzh” (donetskoe otdelenie), 2012. – 178 s.
11. Poiasok T. B. Systema zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi maibutnykh ekonomistiv : monohrafiia / za zah. red. S. O. Sysoievoi ; MON Ukrainy ; APN Ukrainy ; Instytut pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh. – Kremenchuk : PP Shcherbatykh O. V., 2009. – 348 s.
12. Teoretyko-metodychni osnovy pidhotovky kerivnykiv do otsiniuvannia rezultativ diialnosti zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu : monohrafiia / H. V. Yelnikova, V. I. Kutsenko, V. I. Maslov ta in. ; za zah. red. H. V. Yelnikovoї. – K. : UMO, Pedahohichna dumka, 2012. – 220 s.
13. Yudin E. G. Metodologiya nauki. Sistemnost. Deyatelnost. / E. G. Yudin. – M. : Editoriao URSS, 1997. – 442 s.

Дыбкова Л. М. Системный подход при проведении оценивания результатов учебной деятельности студентов ВУЗ.

Статья посвящена вопросу применения системного подхода в педагогических

исследованиях. Акцентируется на том, что рассмотрение объекта как системы позволяет обнаружить его внутренние и внешние взаимосвязи, проанализировать компоненты данной системы с учетом их места и функций. Доказана необходимость применения системного подхода при проведении оценивания результатов учебной деятельности студентов ВНЗ.

Ключевые слова: взаимосвязь компонентов, учебные результаты, оценивания, система, системный подход.

DYBKOVA L. M. Realization of the approach of the systems in to of evaluation of results of educational activity of students.

The article is sanctified to the question of application of approach of the systems in pedagogical researches. It was accented, that consideration of object as systems allows educe his internal and external intercommunications, analyses the components of this system with finding of their place and functions. It is found out, that the use in the evaluation of results of educational activity of students of methodology of approach of the systems is necessary.

Keywords: approach of the systems, educational activity of students, evaluation, relation.

УДК 378.016:78:004

Економова О. С.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

У статті розглянуто проблему самовдосконалення молодого вчителя в умовах підготовки його до інноваційної діяльності, висвітлено особливості формування музично-виконавських знань, умінь та навичок у процесі інтеграції дисциплін інструментального циклу. Порушено питання доцільності інтерактивної, інтегративної технології навчання. Метою статті є прагнення довести, що при створенні умов розвитку інноваційного потенціалу молодого вчителя особливу увагу у змісті методичних і технологічних впливів надається розвитку самоорганізації, самоосвіти, впровадженню інтегрованих методів у використанні індивідуально-професійного потенціалу вчителя музики. Визначаються підходи до навчального процесу, які є максимально сприятливими для інноваційної діяльності студента. Розглядається сутність готовності майбутнього вчителя музики до професійного саморозвитку у процесі інструментально-виконавської підготовки, висвітлено критерії та показники її сформованості, виокремлено кластери компетентностей як освітнього результату досліджуваного феномена. Проаналізовано різні підходи до визначення сутності та специфіки інструментально-виконавської діяльності, основні знання, уміння та навички, якими повинен володіти сучасний учитель музичного мистецтва.

Ключові слова: комунікативна діяльність, професійна компетентність, інноваційна діяльність, інтеграція, інновація, готовність до професійного саморозвитку, інструментально-виконавська діяльність, міждисциплінарна взаємодія.

Реформування освітньої галузі відповідно до потреб часу вимагає